

PROGRAM ŰRLAP

(A program minden modulja külön kidolgozandó a Modulúrlap és a Tantervi táblázat felhasználásával)

1. A program megnevezése¹: KÓZA nyomában

2. Melyik évszak(ok)hoz kötött: bármelyik

3. Mely korosztálynak szól: 10-14

4. A program helyszíne (tájegység, település):

- Egyházaskozár,
- Egyházaskozárt övező erdők,
- mesterséges tó a Szuppi-kistó

A program helyszínének (tájegység, település) rövid bemutatása (Max. 1 oldal):

Egyházaskozár a baranyai Hegyhát jellegzetes kistelepülése. A Mecsek északi előterének, e változatos és csodálatosan szép fekvésű tájnak erdővel övezett kapujában, a Dombóvár-Szászvári országút mentén helyezkedik el a tekintélyes több mint hét évszázados történelmi múlttal bíró település. Kozár, anyaegyháztól kapta középkori előnevét, s a törökkor legendás krónikása Tinódi Lantos Sebestyén tette országszerte ismerté, a Kászim bég nevezetes kozári viadala kapcsán.

A török időkben elnéptelenedett környék falvai – Nagy- és Kiskozár, Köveskút, Hille, Csókafő – határainak egyesítéséből a rácok (szerbek) letelepülésével egy életerős település jött létre a XII sz. elején. A betelepült németek jóvoltából Kozár hamarosan Hegyhát egyik legjelentősebb településévé lett, amely 1778-ban a mezőváros rangot is elnyerte.

1945-46-ban a német családok egy részét kitelepítették, helyükben csángó magyarok költöztek. Az együtt élő németek és csángók máig őrzik hagyományukat.

A falu történelmi múltja és természeti környezete alkalmas az erdei iskolai programok megvalósítására.

¹ Fogalommagyarázat:

1. **Foglalkozás:** a legkisebb pedagógiai tervezési egység, azonos típusú, megszakítás nélküli, közvetlen pedagógiai tevékenység (kvázi tanítási óra).
2. **Modul:** egy pedagógiai cél elérése érdekében tervezett integrált tevékenységek kapcsolódó egysége, óraszám minimum 4 tanítási óra.
3. **Program:** Egy nagyobb pedagógiai cél érdekében egymáshoz rendelt modulok kapcsolódó egysége, időtartama alsó tagozatban minimum 12 óra (16 tanítási óra), felső tagozatban minimum 24 óra (32 tanítási óra).

6. A program kapacitásadatai:

Óraszám: 44 óra

(minimum óraszám: kis óvodásoknak 4 óra, 6-7 éves óvodásoknak 9 óra, alsó tagozatban 12 óra, felső tagozatban 24 óra)

A program a moduljainak a száma: db.

Modulok felsorolása, a modulok foglalkozásainak számával:

Házunk táján	5 db program
Száll az ének szájról szájra	4 db program
Erdő mélyén	8 db program
Víz, víz, tiszta víz	4 db program
Mindennapi kenyerünk	2 db program

7. Az erdei óvoda/iskola program nevelési céljainak, tartalmi követelményinek rövid bemutatása:

Szeretnénk bemutatni egy kis település múltját és jelenét, egy gazdálkodó ház fenntartását és fenntartható működését, működtetését.

Szeretnénk, ha a gyerekek tisztában lennének a különböző település típusokkal – különös tekintettel a mezővárosokra – a település szerkezetével, felépítésével, a régi paraszti gazdálkodással, a mai mezőgazdasági munkálatokkal, a termelésben használt eszközökkel, a termesztett növényekkel és azzal a problémával, hogy hogyan lehet egy kis településen egy gazdaságot minél környezetkímélőbben működtetni.

Fontosnak tartjuk, hogy a tanulók szerezzenek életkoruknak megfelelő néprajzi ismereteket (a települések keletkezése, szerkezete, építkezés, házberendezés, tánc, zene, hangszerek, dalok, mesék, népszokások-dramatikus hagyományok, mesterségek, népviselet, népi díszítőművészet).

Szerezzenek gyakorlati ismereteket a népművészet különböző ágaiban (zene, tánc, mesevilág, kézművesség, viselet stb.), mely által fejlődjön képzeletük, kreativitásuk, esztétikai érzékük.

Célunk, hogy megismerjék, és tiszteljék a saját és más népek hagyományait, kultúráját.

Távolabbi célunk egy olyan példaértékű bemutatóhely kialakítása, amely gazdálkodásában és működésében is a környezettel harmonikus, fenntartható módon fog működni. Ehhez kapcsolódik a megújuló energia használatára épülő energiaellátó rendszer, mint a napkollektor és a biomassa.

Szeretnénk, hogy a nálunk eltöltött napok alatt a gyerekek a saját bőrükön is megtapasztalhassák, hogy mit jelent a fenntarthatóság, és, hogy ők mit tehetnek otthon is ennek a megvalósítása érdekében.

8. Az erdei óvoda/iskola program napokra, ezen belül délelőtti/délutáni/esti modulokra, foglalkozásokra lebontott menete (nyilvános, mindenki számára hozzáférhető). A napszakok tetszés szerint tovább bonthatók:

Töltse ki:

Napok	Modulok (óvodában a foglalkozások) felsorolása, egymásutánisága
1. nap	
Délelőtt	Megérkezés
Délután	Házunk táján
Este	Állatgondozás
2. nap	
Délelőtt	Száll az ének szájról szájra
Délután	Száll az ének szájról szájra
Este	Kézművesség folytatása
3. nap	
Délelőtt	<i>Erdő mélyén</i>
Délután	<i>Erdő mélyén</i>
Este	Erdei történetek mesélése
4. nap	
Délelőtt	<i>Erdő mélyén</i>
Délután	<i>Víz, víz, tiszta víz</i>
Este	Táncház
5. nap	
Délelőtt	<i>Mindennapi kenyereink</i>
Délután	Hazautazás
Este	

9. A csak a program keretében igénybe vehető modulok címét a táblázatban *dőlt* betűtípussal jelezze (óvodánál nem kell).

10. A program felépítésének bemutatása, a modulok (Erdei Óvodában foglalkozások) egymásra épülésének indoklása (maximum 20 sor)

Moduljaink kidolgozásakor a Nemzeti Aparenter, a helyi lehetőségeket és az életkori sajátosságokat vettük figyelembe.

Ahogy a monda szerint KOZA felfűzi, az elgurul gyöngysorát, úgy fűztük fel mi is a foglalkozásokat egyre táguló körben.

A „Házunk táján” modulban a portánkat ismerhetik meg az ideérkezők, és az állattartást. Önálló megfigyeléssel és feladatlappal dolgoznak a gyerekek. A „Száll az ének szájról szájra” modulban Egyházaskozár múltjával és jelenével ismerkednek meg. Itt is önállóan, csoportmunkában dolgoznak, előre megadott szempontok szerint.

A falut övező erdők, mezők valamint a kis tó élővilágát az „Erdő mélyén” a „Víz, víz tiszta víz” modulban ismerhetik meg. A „Mindennapi kenyérünk” modulban a környék mezőgazdaságával és a kenyér készítésének fortélyjaival ismerkedhetnek meg. A feladatokhoz feladatlapokat, határozólapokat, vizsgálódó eszközöket kapnak, melyeket meg tanulják önállóan használni.

A természetismereti játékokkal a tanulók ismereteinek elmélyítését szolgálják

A közbenső természetismereti játékok, játékos megfigyelések, vizsgálódások a tanulók ismereteinek elmélyítését szolgálják.

MODUL ÚRLAP

1. **A modul megnevezése²:** Házunk táján

2. **A modul része-e egy vagy több programnak, ha igen, azok címei:**

Táj ahol élünk

3. **Melyik évszak(ok)hoz kötött?** bármelyik

4. **A modul célcsoportja (korosztály):** 10-14 évesek

5. **A modul kapacitásadatai:**

Óraszám (minimum 4 óra): 8 óra

Foglalkozások száma: 5 db.

Előadás jellegű foglalkozások max. létszáma: 40 fő, (max. 40 fő)

Irányított terepi bemutatások max létszáma: 20 fő, (max 20 fő)

Interaktív gyakorlati foglalkozásnál: 12 fő (max. 12 fő)

6. **A modul céljainak, tartalmi követelményeinek bemutatása:**

A modul az iskolában tanult háziállatokkal kapcsolatos ismereteire épít. Célunk, hogy a tanulók ismerjék meg az őshonos háziállatokat, legjellemzőbb tulajdonságait és azok tartási módjait. Az udvarházban ló, szamár, kecske, juh, szürke marha, mangalica, nyúl és különféle baromfi található. Fontosnak tartjuk, hogy a diákok megismerjék az egyes állatok testfelépítését, táplálkozását, hangját, családtagjait. Keressenek összefüggést az állatok testfelépítése és életmódja között. Ismerjék meg az egyes háziállatok házasításának történetét. Értelmezzék az egyes szólásokat, közmondásokat, melyek a háziállatokról szólnak.

További célunk, hogy a gyerekek megismerjék az egyes háziállatok gazdasági hasznát. Miért tartották régen és ma? Milyen mezőgazdálkodási munkák folynak a falu környékén?

Legyenek képesek riportot készíteni. Ismerjék meg a fenntartható gazdálkodást! Tudjanak szóban jellemzést adni az egyes állatokról.

A kommunikációs helyzetek megteremtése a személyiségfejlesztést, a szocializációt segítik.

Vegyenek részt az állatok gondozásában, etetésében. Alakuljon ki bennük az állattartással kapcsolatos felelősségtudat.

7. **A modul foglalkozásainak megnevezése és tartalmának részletes leírása:**

² Fogalommagyarázat:

1. **Foglalkozás:** a legkisebb pedagógiai tervezési egység, azonos típusú, megszakítás nélküli, közvetlen pedagógiai tevékenység (kvázi tanítási óra).
2. **Modul:** egy pedagógiai cél elérése érdekében tervezett integrált tevékenységek kapcsolódó egysége, óraszám minimum 4 tanítási óra.
3. **Program:** Egy nagyobb pedagógiai cél érdekében egymáshoz rendelt modulok kapcsolódó egysége, időtartama alsó tagozatban minimum 12 óra (16 tanítási óra), felső tagozatban minimum 24 óra (32 tanítási óra).

A gyerekek az udvarházban testközelbe kerülnek a háziállatokkal, melyeket a nagyvárosokban nem láthatnak.

„Az állati felfedező” feladatlappal megfigyelik és jellemzik az egyes állatokat.

A „Micsoda hangzavar” párkereső játékkal a gyerekek utánózzák az egyes állatok hangját. Szólások közmondásokat gyűjtenek csapatban és értelmezik ezeket.

Az „Egy családot alkotunk” feladatlappal összegyűjtik az egyes állatok családtagjainak nevét.

Riportot készítenek az állatgondozóval, milyen tartást igényelnek az egyes állatok, és mivel táplálják őket. Beszélgetnek a falu gazdáival, hogy milyen gazdálkodási módot folytattak régen és most.

Beszélgetünk az otthoni kedvencekről, tartásukról, gondoskodásukról.

Részt vesznek az állatok gondozásában, etetésében. Alakuljon ki bennük az állattartással kapcsolatos felelősségtudat.

8. A modul terepi foglalkozásaihoz kapcsolódó helyszínek megnevezése és rövid leírása (Max. 5 sor helyszínenként):

A helyszín a szállás mögötti területen található

9. A modulok megvalósításához szükséges szakemberek felsorolása szakterületük megnevezésével: állatgondozó, óvópedagógus

10. A foglalkozás helyszíne és a szállás közti közlekedés (Ha nem a szálláson van a foglalkozás):

Szálláson van

TANTERVI TÁBLÁZAT ERDEI ISKOLÁNAK

(A Modulúrlap melléklete, a program minden moduljára és minden önálló modulra külön kell elkészíteni.)

A sor- és oszlopszélesség igény szerint változtatható.

A modul megnevezése: Házunk táján

A foglalkozások megnevezése	A foglalkozások pedagógiai célja	Módszerek, munkaformák	Terep, vizsgálati, szemléltető és bemutató eszközök, oktatási segédanyagok, szakirodalom, egyéb tárgyi eszközök megnevezése	A foglalkozásvezetők megnevezése	Az ellenőrzés, értékelés és visszacsatolás módja modulonként	Foglalkozások óraszám
Állattenyésztés az udvarházban Hangoskodó párkereső	Ismerjék meg az egyes állatokkal és azok tartási módjait	Kiscsoportos munka, megfigyelés	A helybéli háziállatok Füzet íróeszköz feladatlapok "Őshonos magyar állatok" kiadvány	Állatgondozó óvopedagógus	Hegyháti tallér	2
Ki vagyok? Egy családot alkotunk	Figyeljék meg az állatok testfelépítését és készítsenek róla egy bemutatkozó anyagot. Készítsenek riportot az állatgondozóval	Önálló munka, Megfigyelés, jellemezés, beszámolás Riportkészítés	Feladatlapok, írotábla, papírlapok íróeszköz, "Őshonos magyar állatok" kiadvány	Állatgondozó óvopedagógus	Hegyháti tallér	1
„Hogy is volt?”	Ismerjék meg a régi és a mai gazdálkodási formákat	Beszélgetés, interjúkészítés , összehasonlítás, következtetések	„Növénytermesztés” „Állattenyésztés” feladatlap	Állatgondozó óvopedagógus		2

Otthoni kedvencek	az állattartással kapcsolatos felelősségtudat kialakítása	Beszélgetés élménybeszámoló	Papír íróeszköz	Pedagógus	Hegyháti tallér	1, 5
Állatgondozás	Rendszeresség és a felelősségtudat kialakítása,	Egyéni munka	Állatgondozáshoz szükséges eszközök	Állatgondozó óvopedagógus	Hegyháti tallér	1, 5

MODUL ŰRLAP

1. A modul megnevezése³: Száll az ének szájról szájra”

2. A modul része-e egy vagy több programnak, ha igen, azok címei:

Táj, ahol élünk

3. Melyik évszak(ok)hoz kötött? bármelyik

4. A modul célcsoportja (korosztály): 6-10 évesek

5. A modul kapacitásadatai:

Óraszám (minimum 4 óra): 8 óra (8 x 45')

Foglalkozások száma: 4 db.

Előadás jellegű foglalkozások max. létszáma: 40 fő, (max. 40 fő)

Irányított terepi bemutatások max létszáma: 20 fő, (max 20 fő)

Interaktív gyakorlati foglalkozásnál: 12 fő (max. 12 fő)

6. A modul céljainak, tartalmi követelményeinek bemutatása:

„Kóza gyöngysora” rác monda megismerésével kapjanak a tanulók betekintést a falu egykori és ma élő nemzetiségi kultúrájából. Ismerjék meg az idelátogató diákok Egyházaskozár településszerkezetét, múltját és jelenét, hagyományait, melyet a múlt hagyott itt a mának.

Célunk, hogy a gyerekek megismerjék, és tiszteljék a saját és más népek hagyományait, kultúráját, ismerjék meg a kistalvak fennmaradási gondjait és lehetőségeit.

7. A modul foglalkozásainak megnevezése és tartalmának részletes leírása:

„Kóza gyöngysora” rác mondát megismertetjük a tanulókkal, és ez által képet kapnak a falu nemzetiségi múltjáról. A faluprojekt feladatlap családdal önállóan, az itt élők megkérdezésével kiscsoportokban dolgozzák fel a falu jellegzetességeit.

„Faluprojekt” feladatlap:

³ Fogalommagyarázat:

1. **Foglalkozás:** a legkisebb pedagógiai tervezési egység, azonos típusú, megszakítás nélküli, közvetlen pedagógiai tevékenység (kvázi tanítási óra).
2. **Modul:** egy pedagógiai cél elérése érdekében tervezett integrált tevékenységek kapcsolódó egysége, óraszám minimum 4 tanítási óra.
3. **Program:** Egy nagyobb pedagógiai cél érdekében egymáshoz rendelt modulok kapcsolódó egysége, időtartama alsó tagozatban minimum 12 óra (16 tanítási óra), felső tagozatban minimum 24 óra (32 tanítási óra).

Menjetek el a faluba, ismerkedjétek meg az emberekkel! Kutassatok, kérdezzétek, jegyzeteljétek, rajzoljátok! Végül készíttetek egy 10 perces beszámolót!

A feladatok a következő témákat dolgozzák fel:

Nemzetiségi étek

Építészet

Népszokások

Történelmi események

A gyerekek megismerkednek a falu életével és betekintést kapnak egy kis település mindennapi gondjaiba és fennmaradási lehetőségeibe.

Elkészítik saját szempontjuk szerint a település „Öröm és bánat térképét”, melyet a délután folyamán ismertetnek. Erre meg lehet hívni a helyi érdeklődőket is.

Az öröm-bánat térkép egy rendkívül különleges térkép, mely nem kapható térképboltokban. Elkészítéséhez nyitott szemmel kell a gyerekeknek járniuk, alaposan szemügyre kell venniük a falu minden apró részletét, hogy utána össze tudják gyűjteni az itt található örömet okozó és elszomorító dolgokat. Az öröm és bánat helyeket egy-egy mosolygós vagy szomorú arc rajzával tudják jelezni a falu főutcájáról készített térképvázlatokon. Az így elkészült térképek segítenek abban, hogy felhívják mások figyelmét is a falu szépségeire, értékeire, valamint gondjaira és problémáira!

A csángó hagyományőrzők segítségével természetes anyagokból ajándék és használati tárgyakat készítenek a gyerekek.

8. A modul terepi foglalkozásaihoz kapcsolódó helyszínek megnevezése és rövid leírása (Max. 5 sor helyszínenként):

Egyházaskozár falu területe

9. A modulok megvalósításához szükséges szakemberek felsorolása szakterületük megnevezésével:

Óvópedagógus, népművelő, földraj szakos pedagógus

10. A foglalkozás helyszíne és a szállás közti közlekedés (Ha nem a szálláson van a foglalkozás): gyalogosan

TANTERVI TÁBLÁZAT ERDEI ISKOLÁNAK

(A Modulúrlap melléklete, a program minden moduljára és minden önálló modulra külön kell elkészíteni.)

A sor- és oszlopszélesség igény szerint változtatható.

A modul megnevezése: „**Száll az ének szájáról szájra**”

A foglalkozások megnevezése	A foglalkozások pedagógiai célja	Módszerek, munkaformák	Terep, vizsgálati, szemléltető és bemutató eszközök, oktatási segédanyagok, szakirodalom, egyéb tárgyi eszközök megnevezése	A foglalkozásvezetők megnevezése	Az ellenőrzés, értékelés és visszacsatolás módja modulonként	Foglalkozások óraszámja
Kóza gyöngysora	A rác monda megismerésével kapjanak a tanulók betekintést a falu egykori és ma élő nemzetiségi kultúrájába	Csoportmunka, Önálló kutatómunka, beszélgetés, Tanári magyarázat	Pfeiffer János: Egyházaskozár története c. könyv Íróeszköz, papír, írotábla	Óvópedagógus, népművelő, földrajz szakos pedagógus	Hegyháti tallér	1
A felidézhető múlt	Ismerjék meg a falu múltját és jelenét	Önálló ismeretszerzés Beszélgetés Együttműködő kiscsoportos tevékenység kutatómunka, beszámolás, előadás, riportkészítés	„Faluprojekt” feladatlap család Nemzetiségi étkek, Építészet Népszokások Történelmi események	Óvópedagógus, népművelő, földrajz szakos pedagógus	Hegyháti tallér	3

Öröm és bánat térkép	Vegyék észre a hely szépségét és azt, amin szerintük változtatni kell	Önálló kiscsoportos munka, megfigyelés, elvonatkoztatás, indoklás, következtetés előadás	Nyomatott térkép, íróeszköz, színes ceruzák, feladatlap	Óvópedagógus, népművelő, földrajz szakos pedagógus	Hegyháti tallér	2
Készítsd magad!	A gyerekek készítsenek saját maguknak természetes anyagokból ajándékot, használati tárgyat	Kiscsoportos foglalkozás, Megfigyelés, utánzás	A választott kézművesség alapanyagai, (csuhé, rafia, bőr, nemez, fa, gyöngy, szalma, agyag, gyékény) és a hozzájuk tartozó szerszámok, olló, kés, vizes tál, gyöngyök, korong, stb,	Óvópedagógus, népművelő, földrajz szakos pedagógus	Kiállítást készítünk az alkotásokból	2

MODUL ŰRLAP

1. A modul megnevezése⁴: Erdő mélyén

2. A modul része-e egy vagy több programnak, ha igen, azok címei:

3. Melyik évszak(ok)hoz kötött? Tavasztól őszig

4. A modul célcsoportja (korosztály): 10-14

5. A modul kapacitásadatai:

Óraszám (minimum 4 óra): 12 óra

Foglalkozások száma: 8 db.

Előadás jellegű foglalkozások max. létszáma: 40 fő, (max. 40 fő)

Irányított terepi bemutatások max létszáma: 20 fő, (max 20 fő)

Interaktív gyakorlati foglalkozásnál: 12 fő (max. 12 fő)

6. A modul céljainak, tartalmi követelményeinek bemutatása:

A modul célja, az erdei életközösségben legfontosabb szerepet betöltő fás és lágyszárú növények bemutatása, az itt élő állatok megismerése, rendszerezése, a fajismeret bővítése, a Hegyhát erdeinek sokszínű élővilágának megismerése, a természet megszerettetése.

Célunk, hogy a diákok képesek legyenek az élőlények közötti hasonlóságok és különbségek megfogalmazására, tudjanak önállóan megfigyeléseket, méréseket, vizsgálódásokat végezni, ezek szóban, rajzban bemutatni. Bővítsék a fajismeretüket

Ismerjék meg az állatok szerepét az erdei életközösség felépítésében.

Tudatosodjon bennük az élővilág és a környezet egymásra utaltsága.

Ismerjék meg a vadon termő gyógynövényeket, azok hatásait. Ismerjék fel a leggyakoribb mérgező növényeket.

Ismerjék az élettelen környezeti tényezők hatását az élővilágra.

Tudatosuljon bennük, hogy Magyarországon az erdőterületek nagysága folyamatosan nő, és az erdőgazdálkodás folyamatát szigorú szabályok írják elő.

Célunk a tanulók környezet – és természetvédő szemléletének, szokásainak viselkedési formáinak kialakítása, cselekvéseik alakításán keresztül formálni jelenlegi és későbbi magatartásukat.

Tudatosítani szeretnénk bennük, hogy felelősek a környezetükért és, hogy ők is minden nap tehetnek annak megóvása, védelme érdekében.

7. A modul foglalkozásainak megnevezése és tartalmának részletes leírása:

⁴ Fogalommagyarázat:

1. **Foglalkozás:** a legkisebb pedagógiai tervezési egység, azonos típusú, megszakítás nélküli, közvetlen pedagógiai tevékenység (kvázi tanítási óra).
2. **Modul:** egy pedagógiai cél elérése érdekében tervezett integrált tevékenységek kapcsolódó egysége, óraszám minimum 4 tanítási óra.
3. **Program:** Egy nagyobb pedagógiai cél érdekében egymáshoz rendelt modulok kapcsolódó egysége, időtartama alsó tagozatban minimum 12 óra (16 tanítási óra), felső tagozatban minimum 24 óra (32 tanítási óra).

A modul az iskolában tanult erdővel kapcsolatos alapismeretekre épít.

Az erdőjárás során bemutatjuk a terület legjellemzőbb fás és lágyszárú növényeit. Megismertetjük a tanulókkal a fa életútját, a fák növekedésének lépéseit, a fa szerkezetét, működését és játékos feladatokkal rögzítjük ezeket.

A gyerekek önálló megfigyelésekkel fedezik fel az egyes fajok közötti különbségeket és hasonlóságokat. (kéregminta készítés, levéllenymatok, termésgyűjtés)

A gyerekek a növények jellemzőit több érzékszerven keresztül ismerhetik meg, pl. az illatgyűjtés, különböző levélformák és virágfelépítések összehasonlítása, egyes fafajok kéreg tapintás útján történő megkülönböztetése, az ehető növények és termések kóstolása útján a különböző ízeket. A termések megismerésével a növények szaporodását, terjedését és egyedfejlődését mutatjuk be. Beszélünk az erdő elsődleges termékéről a kitermelt faanyagáról, az erdei melléktermékekről, a gyógynövényekről, a gombákról, erdei vadakról.

A tanulók megismerik az erdőgazdálkodás szabályozását és az erdész évszakos munkáit.

A terepbejáráson a tanulók az erdei állatokat a saját élőhelyükön figyelhetik meg, önálló vagy csoportmunka során. Az ismeretfelidéző foglalkozásokat fokozatosan váltják fel az önálló munkában készülő leíró feladatok, úgy, hogy a diákok egy általuk választott állat megfigyeléséről feladatlapot készítenek, melyet bemutatnak társaiknak.

A „Hogyan érezném itt magam” a „Játszd el” „A mókus télen” a „Bagoly vadászat” „Állati nyomozó” „Ki mit eszik” játékokkal az állatok tulajdonságait, viselkedését, táplálkozási stratégiáját ismerhetik meg a gyerekek.

Ezek a közbenső játékok, játékos megfigyelések, a tanulók ismereteinek elmélyítését szolgálják. A poszter készítésével összegezzük, rögzítjük az ismereteket.

8. A modul terepi foglalkozásaihoz kapcsolódó helyszínek megnevezése és rövid leírása (Max. 5 sor helyszínenként):

Egyházaskozár határában a mezőgazdasági területek fölött terül el az erdő, melyet gyalogosan tudunk megközelíteni a gyerekekkel. A területen sokféle fafaj található mely sokszínű és gazdag flóra és fauna bemutatását teszi lehetővé.

9. A modulok megvalósításához szükséges szakemberek felsorolása szakterületük megnevezésével:

Erdész, mező és halőr, óvópedagógus

10. A foglalkozás helyszíne és a szállás közti közlekedés (Ha nem a szálláson van a foglalkozás):

Gyalogosan megközelíthető

TANTERVI TÁBLÁZAT ERDEI ISKOLÁNAK

(A Modulúrlap melléklete, a program minden moduljára és minden önálló modulra külön kell elkészíteni.)

A sor- és oszlopszélesség igény szerint változtatható.

A modul megnevezése: Erdő mélyén

A foglalkozások megnevezése	A foglalkozások pedagógiai célja	Módszerek, munkaformák	Terep, vizsgálati, szemléltető és bemutató eszközök, oktatási segédanyagok, szakirodalom, egyéb tárgyi eszközök megnevezése	A foglalkozásvezetők megnevezése	Az ellenőrzés, értékelés és visszacsatolás módja modulonként	Foglalkozások óraszámja
Az erdő növényei	A legjellemzőbb fás szárú fajok bemutatása, jellemzőik összehasonlítása, növényismeret bővítése Környezetbarát anyagunk a fa az erdő növényzeti szintjeinek és jellemzőinek megismerése	Csoportmunka Megfigyelés, összehasonlítás, tanári magyarázat	Jegyzetfüzet, zsírkréta, növényhatározók,	Erdész, mező és halőr, óvópedagógus	Hegyháti tallér	2
„Mi fán terem”	Termékek gyűjtése, csoportosítása	Egyéni és csoportmunka, összehasonlítás, tanári magyarázat	Terméshatározó lapok, textil zacskók	Erdész, mező és halőr, óvópedagógus	Hegyháti tallér	2

Érzékszervi játékok	Új ismeretek tapasztalatok szerzése az érzékszerveken keresztül, melyek szervesen kapcsolódnak a foglalkozás hatékonyabbá és komplexebbé tételéhez.	Egyéni páros és csoportmunka, élmények tapasztalatok megbeszélése	Szembekötő kendők, illatgyűjtő flakonok, Keress.. kártyák Lapedő,	Óvópedagógus	Hegyháti tallér	1
Növényismeret	Ismerje meg az itt előforduló lágyszárúkat, gyógynövényeket, gyakori mérgező növényeket	Tanári bemutatás, összehasonlítás, jellemzés, megfigyelés,	Írótaábla, íróeszköz, papírlap,	Erdész, mező és halőr, óvópedagógus	Hegyháti tallér	2
Erdő születése	Ismerje meg az erdész évszakos munkáit, erdőnevelést és a fakitermelés módjait, szükségességét	magyarázat, Előadás, bemutatás		Erdész, mező és halőr, óvópedagógus	Hegyháti tallér	1

Kik élnek itt?	A tanultak felidézése, ismeretek bővítése, gyakorlati alkalmazása. Rendszerben gondolkodás képességének fejlesztése Az erdő állatvilágának felfedezése nyomaik alapján. Táplálkozási háló megismertetése	Egyéni, csoportmunka, megfigyelés, következtetés,	Textil szalag, csomagolópapír, botok, feladatlapok, íróeszköz,	Erdész, mező és halőr, óvópedagógus	Hegyháti tallér	2
Természetismereti játékok <ul style="list-style-type: none"> • Szembekötős • Szú rágta fák • Évszakkép • Színpaletta • Hangtérkép • Hogyan érzem itt magam • Ki kit eszik? • Játssz el! 	Ezek a játékok szervesen kapcsolódnak a terepi foglalkozáshoz, hatékonyabbá komplexebbé téve az ismeretek elsajátítását, a fáradási ponton lendítik át a gyerekeket	Egyéni és csoportmunka	Szembekötő kendők, szerepkártyák, papír paletta, csipeszek fonal gombolyag	Erdész, mező és halőr, óvópedagógus	Hegyháti tallér	2

Készíts posztert	A meglévő ismeretek feldolgozása, rajzon történő megjelenítése	Páros munka	Csomagolópapír, zsírkréta	Pedagógus	Hegyháti tallér	1
------------------	--	-------------	---------------------------	-----------	-----------------	---

MODUL ŪRLAP

1. A modul megnevezése⁵: Víz, víz, tiszta víz

2. A modul része-e egy vagy több programnak, ha igen, azok címei:

3. Melyik évszak(ok)hoz kötött? Tavasz ősz

4. A modul célcsoportja (korosztály): 10-14

5. A modul kapacitásadatai:

Óraszám (minimum 4 óra): 4 óra

Foglalkozások száma: 4 db.

Előadás jellegű foglalkozások max. létszáma: 40 fő, (max. 40 fő)

Irányított terepi bemutatások max létszáma: 20 fő, (max 20 fő)

Interaktív gyakorlati foglalkozásnál: 12 fő (max. 12 fő)

6. A modul céljainak, tartalmi követelményeinek bemutatása:

Az iskolai ismeretanyagra építve a diákok ismerjék meg és tudják a víz körforgását, a víz erejét és munkavégző képességét, hogy víz nélkül nincs élet.

Ismerjék meg és bővítsék tudásukat a tó növény és állatvilágával, tudjanak különbséget tenni száraz és nedves területek növénytakarója között. Ismerjék meg a növényzet változását a nyílt víztükörtől a tópartig.

Ismerjék meg a tó fő gerinctelen és gerinces állatait, tudják megszerezni őket.

Figyeljék meg a vízzel kapcsolatos folyamatokat, tapasztalataikat tudják önállóan lejegyezni.

Ismerjék meg a leggyakoribb vízszennyezéseket.

Alakuljon ki bennük környezet- és természetvédő szemlélet, mely alakítja cselekedeteiket, jelenlegi és későbbi magatartásukat. Legyenek képesek életkori sajátosságaiknak megfelelően a vízzel kapcsolatos érzelmeiket, érzéseiket, félelmeiket megfogalmazni. Tudatosodjon bennük, hogy víz nélkül nincs élet és hogy felelősek mindannyian a környezetükért, annak megóvásáért, védelméért.

7. A modul foglalkozásainak megnevezése és tartalmának részletes leírása:

⁵ Fogalommagyarázat:

1. **Foglalkozás:** a legkisebb pedagógiai tervezési egység, azonos típusú, megszakítás nélküli, közvetlen pedagógiai tevékenység (kvázi tanítási óra).
2. **Modul:** egy pedagógiai cél elérése érdekében tervezett integrált tevékenységek kapcsolódó egysége, óraszám minimum 4 tanítási óra.
3. **Program:** Egy nagyobb pedagógiai cél érdekében egymáshoz rendelt modulok kapcsolódó egysége, időtartama alsó tagozatban minimum 12 óra (16 tanítási óra), felső tagozatban minimum 24 óra (32 tanítási óra).

Összetett szavak gyűjtése csoportokban, melyekben a VÍZ szó szerepel. Keressenek magyarázatot, arra miért van ennyi „vizes”- szavunk.

A gyerekek ábrázolják és mutassák be a víz körforgását csomagolópapíron. Figyeljék meg a tóparti növényzet változását a nyílt víztükrőtől a tópartig, és rajzolják be az általuk készített térképre.

A vízből merítő háló segítségével a gyűjtött és befogott makrogerinctelen állatokat határozólap segítségével azonosítják és a tanult rendszerekbe, sorolják be. A makrogerinctelenek meghatározásából vonjanak le következtetéseket a víz biológiai tisztaságára vonatkozóan, ismerjék meg az indikátor fajokat.

A természetismereti játékok szervesen kapcsolódnak a terepi foglalkozásokhoz, hatékonyabbá és komplexebbé téve az ismeret elsajátítását. A természetismereti játékok a holtpontra lendítik át a gyerekeket.

8. A modul terepi foglalkozásaihoz kapcsolódó helyszínek megnevezése és rövid leírása (Max. 5 sor helyszínenként):

Egyházaskozár faluszélén egy mesterséges tavat alakított ki a saját területén Szuppi tó, melynek vízfelülete 800m². Mellette egy szabadtéri fedett foglalkoztató is kialakításra került, ahol a gyerekek az itt szerzett ismeretanyagot fel tudják dolgozni.

9. A modulok megvalósításához szükséges szakemberek felsorolása szakterületük megnevezésével: óvopedagógus, hal és vadőr

10. A foglalkozás helyszíne és a szállás közti közlekedés (Ha nem a szálláson van a foglalkozás):

Gyalogosan 1,5 km a szállás és a tó közti távolság

TANTERVI TÁBLÁZAT ERDEI ISKOLÁNAK

(A Modulúrlap melléklete, a program minden moduljára és minden önálló modulra külön kell elkészíteni.)

A sor- és oszlopszélesség igény szerint változtatható.

A modul megnevezése: Víz, víz, tiszta víz

A foglalkozások megnevezése	A foglalkozások pedagógiai célja	Módszerek, munkaformák	Terep, vizsgálati, szemléltető és bemutató eszközök, oktatási segédanyagok, szakirodalom, egyéb tárgyi eszközök megnevezése	A foglalkozásvezetők megnevezése	Az ellenőrzés, értékelés és visszacsatolás módja modulonként	Foglalkozások óraszám
Miről mesél a víz?	Összetett szavak gyűjtése a vízzel kapcsolatosan Mondák, dalok, érdekességek gyűjtése A meglévő ismeretek alkalmazása a víz körforgásának rajzolásánál	Csoportmunka verseny	Íróeszköz, írotábla, papír, Csomagolópapír, zsírkréta	óvopedagógus, hal és vadőr	Hegyháti tallér	1
Vízparti növények	Eddig tanultak felidézése, az ismeretek bővítése, rávilágítani az ok-okozati összefüggésekre	Kutatómunka, csoportmunka, felismerés, rendszerezés összehasonlítás	Csomagolópapír, zsírkréta, növényhatározók	óvopedagógus, hal és vadőr	Hegyháti tallér	1

Ki mit fogott?	Az eddig tanultak alkalmazása, ismeretek bővítése, határozási feladatok, rendszerezés, következtetés	Kutatómunka, Csoportmunka megfigyelés, rendszerezés, beszámolás	Határozó lapok Papír, íróeszköz, Szűrők, műanyag tálkák, műanyag kanalak, nagyítók,	óvopedagógus, hal és vadőr	Hegyháti tallér	1
Természetismereti játékok <ul style="list-style-type: none"> • Vízparti kép • Víz vers • 3 kívánság • Esőcsepp játék • Ülj fel egy felhőre 	Komplex látásmód fejlesztése Ismeretek rögzítése, elmélyítése játékokon keresztül, képzelőerő és kreativitás fejlesztése	Egyéni és csoportmunka	Feladatkártyák, íróeszköz, írotábla, papír, színes ceruzák, vagy zsírkréták	óvopedagógus,	A verseket a faliújságra kitesszük, az alkotásokból kiállítást készítünk	1

MODUL ŰRLAP

1. A modul megnevezése⁶: Mindennapi kenyérünk

2. A modul része-e egy vagy több programnak, ha igen, azok címei:

3. Melyik évszak(ok)hoz kötött? bármelyik

4. A modul célcsoportja (korosztály): 10-14

5. A modul kapacitásadatai:

Óraszám (minimum 4 óra): 4 óra

Foglalkozások száma: 3 db.

Előadás jellegű foglalkozások max. létszáma: 40 fő, (max. 40 fő)

Irányított terepi bemutatások max létszáma: 20 fő, (max 20 fő)

Interaktív gyakorlati foglalkozásnál: 12 fő (max. 12 fő)

6. A modul céljainak, tartalmi követelményeinek bemutatása:

A település gazdaságának – különös tekintettel a mezőgazdaságra – bemutatása. A település típusok megbeszélése, kiemelten beszélve a mezővárosokról. A falu mezőgazdaságának bemutatása (mekkora területen folytatnak gazdálkodást, milyen módszerekkel, helyi sajátosságok bemutatása).

A gyerekek ismerjék meg a föld megművelésének eszközeit, az évszakos munkálatokat, a vetésre kerülő növényeket. Ismerjék meg a kenyér készítésének folyamatát (vetés, aratás, a kenyér sütése) és a hozzá kapcsolódó mesterségeket (molnár, pék). Beszélgetés a kenyér tiszteletéről. A mezőgazdasági munkákhoz kapcsolódó ünnepek – aratás ünnepe, új kenyér ünnepe.

Vegyenek részt egy cipó, percc elkészítésében.

Tanulják meg tisztelni a fizikai munkát és a fizikai munkát, végző embereket.

7. A modul foglalkozásainak megnevezése és tartalmának részletes leírása:

A gyerekek megismerkednek a helybéli emberekkel, akik a környező földeken végeznek mezőgazdasági munkát. Feladatlap segítségével képet kapnak az itt folyó munkákról, az itt élő emberek mindennapjairól. (Milyen növényeket termesztene,)

⁶ Fogalommagyarázat:

1. **Foglalkozás:** a legkisebb pedagógiai tervezési egység, azonos típusú, megszakítás nélküli, közvetlen pedagógiai tevékenység (kvázi tanítási óra).
2. **Modul:** egy pedagógiai cél elérése érdekében tervezett integrált tevékenységek kapcsolódó egysége, óraszám minimum 4 tanítási óra.
3. **Program:** Egy nagyobb pedagógiai cél érdekében egymáshoz rendelt modulok kapcsolódó egysége, időtartama alsó tagozatban minimum 12 óra (16 tanítási óra), felső tagozatban minimum 24 óra (32 tanítási óra).

miért pont ezeket, milyen gépeket használnak munkájukhoz, mi nehezíti munkájukat, melyek az évszakhoz kapcsolódó munkák, milyen népszokások hagyományok kapcsolódnak az egyes munkafázisokhoz, hányan sütnek háznál kenyeret.)

Saját maguk készítik el lisztből a cipójukat, perezüket, amit az udvaron lévő kemencében kisütnek, majd a kész illatos péksüteményt hazavihetik és elfogyaszthatják.

8. A modul terepi foglalkozásaihoz kapcsolódó helyszínek megnevezése és rövid leírása (Max. 5 sor helyszínenként):

A falu határában lévő mezőgazdasági terület, szántó, a szálláshely udvarán lévő kemence

9. A modulok megvalósításához szükséges szakemberek felsorolása szakterületük megnevezésével:

Hal és vadőr, óvópedagógus

10. A foglalkozás helyszíne és a szállás közti közlekedés (Ha nem a szálláson van a foglalkozás):

gyalogosan

TANTERVI TÁBLÁZAT ERDEI ISKOLÁNAK

(A Modulúrlap melléklete, a program minden moduljára és minden önálló modulra külön kell elkészíteni.)

A sor- és oszlopszélesség igény szerint változtatható.

A modul megnevezése: Mindennapi kenyérünk

A foglalkozások megnevezése	A foglalkozások pedagógiai célja	Módszerek, munkaformák	Terep, vizsgálati, szemléltető és bemutató eszközök, oktatási segédanyagok, szakirodalom, egyéb tárgyi eszközök megnevezése	A foglalkozásvezetők megnevezése	Az ellenőrzés, értékelés és visszacsatolás módja modulonként	Foglalkozások óraszámja
Települések típusai, gazdálkodás típusai	A különböző település típusok bemutatása, a mezővárosok jellemzőinek megbeszélése	Tanári magyarázat Beszélgetés Megfigyelés Összehasonlítás	Képek településekről, térkép Környező Település képekből faliújság	Hal és vadőr, óvopedagógus	Egyházaskozári képeslap	0,5
Munkák a földeken	Ismerjék meg a föld megművelésének eszközeit, az évszakos munkákat, a vetésre kerülő növényeket Beszélgetés a mezőgazdasági munkákhoz kapcsolódó ünnepekről és történelmi gyökereiről	Beszélgetés, riportkészítés, megfigyelés, tanári magyarázat	Feladatlap, íróeszköz, írotábla, papír	Hal és vadőr, óvopedagógus		1,5

<p>Hogyan készül?</p>	<p>Ismerjék meg a kenyér készítésének folyamatát (vetés, aratás, a kenyér sütése) és a hozzá kapcsolódó mesterségeket (molnár, pék). Beszélgetés a kenyér tiszteletéről Ismerjék meg a kenyértészta készítését és maguk is készítsenek péksüteményt. Péksütemények fajtái és eredete</p>	<p>Egyéni munka, bemutatás, tanári magyarázat,</p>	<p>Liszt, víz, élesztő-kovász, „őregtészta” kemence, dagasztóteknő, szakajtó kosár, Vászonterítő</p>	<p>Hal és vadőr, óvópedagógus</p>	<p>Mindenki hazaviheti a saját cipóját, perecét.</p>	<p>2</p>
-----------------------	--	--	--	-----------------------------------	--	----------

MODUL ŰRLAP

1. A modul megnevezése⁷: Megújuló energiák

2. A modul része-e egy vagy több programnak, ha igen, azok címei: KOZA nyomában

3. Melyik évszak(ok)hoz kötött? bármelyik

4. A modul célcsoportja (korosztály): 10-16

5. A modul kapacitásadatai:

Óraszám (minimum 4 óra): 4.5 óra

Foglalkozások száma: 3 db.

Előadás jellegű foglalkozások max. létszáma: 40 fő, (max. 40 fő)

Irányított terepi bemutatások max létszáma: 20 fő, (max 20 fő)

Interaktív gyakorlati foglalkozásnál: 12 fő (max. 12 fő)

6. A modul céljainak, tartalmi követelményeinek bemutatása: A modul célja,

Szeretnénk bemutatni a gyerekeknek egy gazdálkodó ház fenntartását és fenntartható működését, működtetését a megújuló energiák felhasználásával, a napkollektor működésével és a biomassa tüzelésével.

Szeretnénk, ha a gyerekek tisztában lennének a megújuló energia felhasználásának lehetőségeivel, amely a környezettel harmonikus, fenntartható módon működik.

A fosszilis (megkövült) energiahordozók az évmilliók során növényi és állati maradványokból keletkeztek a levegőtől elzárt bomlása során. Tudniuk kell, hogy a több millió év alatt keletkezett energiahordozók kitermelése véges.

A belátható közeljövőben csak a megújuló energiaforrásokra számíthatunk. Ismerjék meg a napkollektor elvi működését és a biomassa felhasználását a mindennapjainkban. **Tudatosodjon bennük, hogy a Földön minden energiának az alapja a Nap!**

Szeretnénk, ha a nálunk eltöltött napok alatt a gyerekek a saját bőrükön is megtapasztalhatnák, hogy mit jelent a fenntarthatóság, és, hogy ők mit tehetnek a későbbiekben, mint felnőttek az otthonukban ennek megvalósítása érdekében

7. A modul foglalkozásainak megnevezése és tartalmának részletes leírása:

⁷ Fogalommagyarázat:

1. **Foglalkozás:** a legkisebb pedagógiai tervezési egység, azonos típusú, megszakítás nélküli, közvetlen pedagógiai tevékenység (kvázi tanítási óra).
2. **Modul:** egy pedagógiai cél elérése érdekében tervezett integrált tevékenységek kapcsolódó egysége, óraszám minimum 4 tanítási óra.
3. **Program:** Egy nagyobb pedagógiai cél érdekében egymáshoz rendelt modulok kapcsolódó egysége, időtartama alsó tagozatban minimum 12 óra (16 tanítási óra), felső tagozatban minimum 24 óra (32 tanítási óra).

A gyerekek az iskolai ismeretanyagukra építve felelevenítik a fosszilis energiahordozókat. Internetes kutatómunkával csoportokban ismertetik a különböző fosszilis energiahordozókat és azok kitermelését, majd felhasználását a mindennapjainkban.

Mivel hosszútávon csak a megújuló energiaforrásokra számíthatunk, ezért alternatívákat sorolunk fel, amelyek helyettesíteni tudják ezeket. Megbeszéljük, hogy mit nevezünk megújuló energiaforrásnak.

Magyarország napsütéses területeinek vizsgálata alapján megállapítják, hogy hol érdemes hatékony módon napkollektort üzemeltetni.

Bemutatjuk (elviékben) egy napkollektor működését, összehasonlítjuk, hogy más energiahordozó hogyan állít elő meleg vizet.

Megbeszéljük a biomassa fogalmát, és hogy ebben a térségben miért gazdaságos ennek a hasznosítása. A környező gyümölcsösökben a tavaszi munkák során maradt ágakat, hajtásvégeket összegyűjtjük, továbbá az erdőgazdasági és fafeldolgozási hulladékokat, (faapríték, - nyeselek, fűrészpor) és járművel a portánkra visszük. Itt a faaprítóval összevágjuk, aprítjuk. Tudatososítjuk a gyerekekben, hogy a Földön minden energiának az alapja a Nap. A 13-16 éves tanulókkal megbeszéljük a fotoszintézis folyamatát.

8. A modul terepi foglalkozásaihoz kapcsolódó helyszínek megnevezése és rövid leírása (Max. 5 sor helyszínenként):

Egyházaskozár, Hegyhát Gyöngye Erdi Iskola, a környező gyümölcsösök, erdőterületek.

9. A modulok megvalósításához szükséges szakemberek felsorolása szakterületük megnevezésével:

Szuppáncsics Nándor
Szuppáncsics Hajnalka
Mühlbert István

10. A foglalkozás helyszíne és a szállás közti közlekedés (Ha nem a szálláson van a foglalkozás):

Helyben és gyalogosan

TANTERVI TÁBLÁZAT ERDEI ISKOLÁNAK

(A Modulúrlap melléklete, a program minden moduljára és minden önálló modulra külön kell elkészíteni.)

A sor- és oszlopszélesség igény szerint változtatható.

A modul megnevezése: Megújuló energiák

A foglalkozások megnevezése	A foglalkozások pedagógiai célja	Módszerek, munkaformák	Terep, vizsgálati, szemléltető és bemutató eszközök, oktatási segédanyagok, szakirodalom, egyéb tárgyi eszközök megnevezése	A foglalkozásvezetők megnevezése	Az ellenőrzés, értékelés és visszacsatolás módja modulonként	Foglalkozások óraszámja
Nap, mint Nap...	A gyerekek ismerjék meg, milyen fosszilis energiahordozókat használunk nap, mint nap. (kőolaj, gáz, szén)	Frontális munka, beszélgetés, meglévő ismeretek felelevenítése Kutatómunka csoportmunka	Internet, tankönyvek, papír íróeszköz	Szuppáncsics Nándor	Hegyháti tallér	1
A Nap ereje	Ismerjék meg egy napkollektor működését ábrán, hasonlítsák össze egy hagyományos meleg víz előállító rendszerrel, és annak a környezetre gyakorolt hatásával. Ismerjék meg M.o. napsütéses óráinak számát.	Megfigyelés magyarázat Kutatómunka, csoportmunka Összehasonlítás elvonatkoztatás	Napkollektor Működési rajza Internet Napsugárzás összenergiája M.o. ábra Íróeszköz, papír,	Szuppáncsics Hajnalka	Hegyháti tallér	1,5

<p>Mi közöm a Naphoz?</p>	<p>Ismerjék meg a biomassza fogalmát, és azt, hogy hogyan „keletkezik”. Bemutatjuk a faaprítógép működését, és részt vesznek a biomassza anyagok gyűjtésében. Tudatosodjon bennük, hogy a Földön minden energiának az alapja a Nap.</p>	<p>Tanári magyarázat, Frontális munka Elvonatkoztatás Csoportmunka</p>	<p>Fa aprítógép Fotoszintézis ábra</p>	<p>Szuppánicsics Nándor Szuppánicsics Hajnalka Mühlbert István</p>	<p>Hegyháti tallér</p>	<p>2</p>
---------------------------	---	--	--	--	------------------------	----------

